T092 ATĐ 4 (50) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q98-Trí Uẩn-Luận về Ngũ Chủng

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 98 839

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA QUYEÅN 98

LUAÄN VEÀ NGUÕ CHUÛNG (Phaàn 2)

Nhö trong kinh noùi: “Theá naøo laø taø kieán? Ñoù laø khoâng coù boá thí, khoâng coù yeâu thích, khoâng coù thôø cuùng... Theá naøo laø Chaùnh kieán? Ñoù laø coù boá thí, coù yeâu thích, coù thôø cuùng...” Hoûi: Boá thí, yeâu thích, thôø cuùng coù gì sai bieät? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: khoâng coù gì sai bieät. Nhö coù tuïng noùi: “Neáu boá thí baäc phöôùc ñieàn Taêng, thì goïi laø kheùo Thí - AÙi - Töï, Theá gian hieåu roõ maø ca ngôïi, ñieàu aáy seõ ñaït ñöôïc quaû lôùn.” Laïi coù ngöôøi noùi: cuõng coù sai bieät, ñoù laø teân goïi töùc laø sai bieät, loaïi naøy goïi laø boá thí, loaïi naøy goïi laø yeâu thích, loaïi naøy goïi laø thôø cuùng, cho neân teân goïi ba loaïi khaùc nhau. Coù ngöôøi noùi: Nghóa cuûa ba loaïi naøy cuõng sai bieät. Ngoaïi luaän thì noùi: “Khoâng coù boá thí, nghóa laø khoâng coù phöôùc boá thí cuûa ba loaïi. Khoâng coù yeâu thích, nghóa laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Baø-la-moân rieâng bieät. Khoâng coù thôø cuùng, nghóa laø khoâng coù boá thí cho nhieàu Baø-la-moân. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cuûa ba loaïi; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Baø-la-moân khoâng ôû trong ñeàn thôø lôùn; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Baø-la-moân trong ñeàn thôø lôùn. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cuûa ba loaïi; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Baø-la-moân khoâng ôû trong ñeàn thôø trôøi; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Baø-la-moân ôû trong ñeàn thôø trôøi. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cuûa ba loaïi;

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 98 840 khoâng coù yeâu thích ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Baø-la-moân khoâng

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 98 841

cuùng teá thaàn löûa; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Baø-la-moân cuùng teá thaàn löûa. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù

phöôùc boá thí cuûa ba loaïi; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Baø-la-moân taïi gia; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Baø-la-moân xuaát gia. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cuûa ba loaïi; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Baø-la-moân khoâng tu Ñònh; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Baø-la-moân tu Ñònh. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cuûa ba loaïi; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Baø-la-moân khoâng tu khoå haïnh; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Baø-la- moân tu khoå haïnh. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cuûa ba loaïi; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Baø-la-moân khoâng kheùo luyeän taäp ñoïc tuïng Pheä-ñaø vaø baøn luaän veà chi phaàn Pheä-ñaø; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Baø-la-moân kheùo luyeän taäp ñoïc tuïng Pheä-ñaø vaø baøn luaän veà chi phaàn Pheä-ñaø. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cuûa ba loaïi; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Baø-la-moân khoâng coù ñuû hieåu bieát vaø thöïc haønh; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Baø-la-moân coù ñuû hieåu bieát vaø thöïc haønh. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cuûa ba loaïi; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Baø-la-moân; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù phöôùc thôø cuùng trôøi thaàn.” Noäi luaän thì noùi: “Khoâng coù boá thí, nghóa laø khoâng coù phöôùc cuûa quaù khöù. Khoâng coù yeâu thích, nghóa laø khoâng coù phöôùc cuûa vò lai. Khoâng coù thôø cuùng, nghóa laø khoâng coù phöôùc cuûa hieän taïi. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù phöôùc cuûa thaân nghieäp; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù phöôùc cuûa ngöõ nghieäp; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù phöôùc cuûa yù nghieäp. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù phöôùc cuûa taùnh Thí; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù phöôùc cuûa taùnh Giôùi; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù phöôùc cuûa taùnh Tu. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho ruoäng Bi; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho ruoäng AÂn; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thì cho ruoäng Phöôùc.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 98 842

Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù phöôùc cuûa söï vui thích luùc saép boá thí; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù phöôùc cuûa taâm thanh tònh luùc ñang boá thí; ; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí roài hoan hyû khoâng hoái tieác gì. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù nieàm tin thanh tònh ñeå töï mình boá thí; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù tieàn cuûa vaø giaùo phaùp ñaõ boá thí; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù ngöôøi tieáp nhaän nhöõng vaät boá thí. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù tieàn cuûa vaø giaùo phaùp ñaõ boá thí; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù ngöôøi tieáp nhaän nhöõng vaät boá thí; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù phöôùc nghieäp töï mình boá thí. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù

phöôùc cuûa luùc saép boá thí; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù phöôùc cuûa luùc ñang boá thí; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù phöôùc cuûa luùc tieáp nhaän söû duïng. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù phöôùc cuûa luùc boá thí; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù phöôùc cuûa luùc tieáp nhaän söû duïng; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù phöôùc cuûa nieäm tuyø thuaän veà sau. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù phöôùc cuûa taùc yù boá thí; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù phöôùc cuûa thaân - ngöõ boá thí; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù phöôùc cuûa söï tieáp nhaän söû duïng vaät aáy. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù phöôùc cuûa töï mình boá thí; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù quaû ñaït ñöôïc do boá thí; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù thöûa ruoäng ñaõ boá thí. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho neõo aùc; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho loaøi ngöôøi; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho loaøi trôøi. Laïi nöõa, khoâng coù boá thí, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho dò sinh; khoâng coù yeâu thích, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Thaùnh giaû Höõu hoïc; khoâng coù thôø cuùng, ñoù laø khoâng coù phöôùc boá thí cho Thaùnh giaû Voâ hoïc.” Nhö vaäy goïi laø söï sai bieät cuûa ba loaïi. Caùc Tueä sai leäch (Taû tueä) ñeàu laø Kieát chaêng? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñeå hieån baøy veà Chaùnh lyù. Nghóa laø hoaëc coù ngöôøi noùi: Töï taùnh cuûa caùc Tueä nhieãm oâ khoâng phaûi laø Kieát. Hoï ñöa ra caùch noùi naøy: Vì sao laø Tueä maø coù nghóa cuûa raøng buoäc? Vì loaïi boû caùi chaáp aáy ñeå hieån baøy veà Tueä nhieãm oâ laáy Kieán laøm töï taùnh thì do Kieát thaâu nhieáp, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 98 843

Hoûi: Caùc Tueä sai leäch ñeàu laø Kieát chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät, bôûi vì Tueä sai leäch vaø Kieát ñeàu coù roäng, heïp: 1. Coù loaïi laø Tueä sai leäch maø khoâng phaûi laø Kieát, ñoù laø tröø ra hai Kieát, coøn laïi Tueä nhieãm oâ. Tröø ra hai Kieát, ñoù laø tröø ra kieát Kieán - kieát Thuû. Coøn laïi Tueä nhieãm oâ, ñoù laø Tham-Saân-Maïn-Nghi-Voâ minh baát coïng vaø nhöõng Trieàn, Caáu khaùc töông öng vôùi Tueä, bôûi vì nhöõng loaïi naøy coù töôùng cuûa Tueä sai leäch chöù khoâng coù töôùng cuûa Kieát. 2. Coù luùc laø Kieát maø khoâng phaûi laø tueä sai leäch, ñoù laø baûy Kieát - töùc laø baûy loaïi nhö AÙi..., bôûi vì nhöõng loaïi naøy coù töôùng cuûa Kieát chöù khoâng coù töôùng cuûa Tueä sai leäch. 3. Coù luùc laø Tueä sai leäch cuõng laø Kieát, ñoù laø hai Kieát - töùc laø kieát Kieán - kieát Thuû, bôûi vì loaïi naøy coù ñuû hai töôùng. 4. Coù luùc khoâng phaûi laø Tueä sai leäch cuõng khoâng phaûi laø Kieát, ñoù laø tröø ra nhöõng töôùng tröôùc. Töôùng laø thuoäc veà danh, noùi roäng ra nhö tröôùc. Ñieàu naøy laïi laø theá naøo? Ñoù laø trong Haønh uaån tröø ra Tueä nhieãm oâ vaø baûy Kieát khaùc, coøn laïi caùc Haønh uaån vaø boán Uaån toaøn phaàn, cuøng vôùi phaùp voâ vi laøm thaønh caâu thöù tö. Hoûi: Vì sao goïi laø sai leäch (Taû), sai leäch laø nghóa gì? Ñaùp: Vì yù thích sai leäch, rôi vaøo phaåm sai leäch, cho neân goïi laø sai leäch, töùc laø nghóa cuûa söï sai leäch

laïc kyø quaùi bôûi vì traùi vôùi bình thöôøng. Laïi nöõa, loaïi aáy ñoái vôùi phaàn thieän - chaùnh lyù - giaûi thoaùt, ñeàu vöôït boû sai traùi cho neân goïi laø sai leäch. Laïi nöõa, vì khoâng toát laønh cho neân goïi laø sai leäch; nhö coù ngöôøi ôû taïi thaùp thôø Ñöùc Phaät-Hieàn Thaùnh vaø mieáu thôø Thieân Thaàn, khoâng ñi voøng quanh veà phía phaûi, vì khoâng toát laønh cho neân goïi laø sai leäch. Laïi nöõa, taùc duïng khoâng phaûi laø kheùo leùo thuaän tieän, cho neân goïi laø sai leäch nhö theá gian thaáy coù nhöõng ngöôøi thuaän tay traùi, ñeàu noùi laø nhöõng ngöôøi naøy khoâng phaûi laø ngöôøi kheùo leùo thuaän tieän. Laïi nöõa, bôûi vì nhöõng haønh ñoäng khoâng chính ñaùng cho neân goïi laø sai leäch; nhö noùi ngoaïi ñaïo laø ngöôøi tu ñaïo sai leäch, bôûi vì lôøi noùi vaø vieäc laøm cuûa hoï ñeàu khoâng chính ñaùng. Hoûi: Neáu Tueä mhieãm oâ goïi laø Tueä sai leäch, thì taïi sao noùi thaân Phaät coù aùnh saùng beân traùi (Taû quang)? Ñaùp: Thieát laäp teân goïi beân traùi nhôø vaøo nghóa khaùc nhau, nghóa laø Tueä nhieãm oâ vöôït boû traùi vôùi phaåm thieän-chaùnh lyù-giaûi thoaùt, cho neân thieát laäp teân goïi cuûa sai leäch; Ñöùc Phaät coù aùnh saùng thöôøng xuyeân (Thöôøng quang) döïa vaøo thaân maø phaùt khôûi, bôûi vì luoân luoân an truù cho neân thieát laäp teân goïi cuûa beân traùi, khoâng gioáng nhö aùnh saùng khaùc

phaùt khôûi vaø maát ñi khoâng nhaát ñònh. Bôûi vì thaân Ñöùc Phaät coù aùnh saùng thöôøng xuyeân phaùt ra moät Taàm, ngay caû buïi nhoû vaø coân truøng li ti..., do uy löïc cuûa aùnh saùng nhaáp nhoaùng ñeàu khoâng ñeán gaàn thaân ñöôïc. Laïi coù ngöôøi noùi: Ñöùc Phaät coù ba aùnh saùng chieáu roïi laøm maát ñi aùnh saùng khaùc, nhöõng aùnh saùng aáy ñeàu laøm cho trôû thaønh beân traùi, vì theá cho neân noùi thaân Ñöùc Phaät coù aùnh saùng beân traùi. Ba aùnh saùng cuûa Ñöùc Phaät laø: 1. AÙnh saùng nôi thaân Ñöùc Phaät laøm thaønh maøu saéc vaøng roøng, aùnh saùng naøy chieáu vaøo caùc nuùi vaøng thì laøm cho uy löïc aùnh saùng cuûa nuùi aáy chìm maát khoâng coøn hieän roõ. 2. AÙnh saùng noi haøm raêng cuûa Ñöùc Phaät coù maøu saéc raát töôi saùng, luùc aùnh saùng naøy chieáu vaøo nuùi Tuyeát chuùa, thì laøm cho uy löïc aùnh saùng cuûa nuùi aáy chìm maát khoâng coøn hieän roõ. 3. AÙnh saùng nôi trí cuûa Ñöùc Phaät thanh tònh soi chieáu khaép nôi, aùnh saùng naøy chieáu vaøo ngoaïi ñaïo, taø luaän ñeàu laøm cho suïp ñoå, chìm maát khoâng coøn hieän ra. Ba aùnh saùng nhö vaäy khieán cho nhöõng aùnh saùng khaùc giaûm ñi vaø chìm maát, ñeàu trôû thaønh taùnh beân traùi, cho neân goïi laø beân traùi. Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: AÙnh saùng vaøng roøng nôi thaân Ñöùc Phaät luùc chieáu vaøo haøm raêng ñaõ phaùt ra aùnh saùng töôi saùng, hieån baûy khuoân maët cuûa Ñöùc Phaät taêng theâm söï uy nghieâm; nhö aùnh saùng maët trôøi saùng choùi giöõa muøa Thu chieáu roïi nuùi Tuyeát, laøm cho nuùi chuùa aáy caøng theâm uy nghieâm. Hoûi: Chö Phaät ñeàu coù aùnh saùng beân traùi phuû khaép thaân theå moät Taàm nhö vaäy, luoân luoân phaùt ra soi chieáu hay khoâng? Ñaùp: Chö Phaät ñeàu coù aùnh saùng beân traùi phuû khaép thaân theå moät Taàm nhö vaäy, luoân luoân phaùt ra soi chieáu. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì trong Boån Söï cuûa Phaät Nhieân Ñaêng, laøm sao thoâng hieåu? Nhö trong kinh noùi: “AÙnh saùng nôi thaân cuûa

Ñöùc Nhieân Ñaêng Nhö lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc saùng choùi roäng lôùn, soi chieáu nhö aùnh ñeøn voøng quanh khaép khu thaønh khoaûng moät Du-thieän-na, traûi qua möôøi hai naêm ngaøy - ñeâm khoâng khaùc nhau, chæ nhìn hoa nôû ra vaø kheùp laïi ñeå bieát ngaøy ñeâm.” Ñaõ nhö vaäy thì taïi sao chö Phaät ñeàu coù aùnh saùng thöôøng xuyeân moät Taàm? Ñaùp: Kinh aáy khoâng noùi Ñöùc Nhieân Ñaêng Nhö Lai khaép toaøn thaân ñaõ phaùt ra aùnh saùng thöôøng xuyeân moät Taàm, maø chæ noùi Ñöùc Phaät aáy vì giaùo hoùa höõu tình, hieän ra thaàn thoâng bieán hoùa to lôùn, phaùt ra aùnh saùng bieán hoùa soi chieáu, traûi qua möôøi hai naêm ñeå laøm Phaät söï.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 98 845

Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Khoâng phaûi laø thaân chö Phaät ñeàu coù aùnh saùng thöôøng xuyeân moät Taàm nhö vaäy, bôûi vì aùnh saùng nôi thaân Ñöùc Phaät khoâng phaûi laø töôùng toát thaâu nhieáp, hoaëc laø lôùn, hoaëc laø nhoû phaùt khôûi vaø dieät ñi khoâng nhaát ñònh. Lôøi bình: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Chö Phaät ñeàu coù aùnh saùng beân traùi phuû khaép thaân theå moät Taàm nhö vaäy, luoân luoân phaùt ra soi chieáu, tuy khoâng phaûi laø töôùng toát thaâu nhieáp maø phaùp voán nhö vaäy luoân luoân coù, cho neân thaân cuûa chö Phaät thöôøng coù aùnh saùng uy nghieâm vi dieäu thuø thaéng. Theá naøo laø Kieán thuoäc Hoïc? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Tröôùc ñaây tuy noùi toång quaùt veà ba loaïi laø Kieán-Trí-Tueä, maø chöa noùi rieâng bieät theá naøo laø Kieán thuoäc Hoïc, theá naøo laø trí thuoäc Hoïc, theá naøo laø Tueä thuoäc Hoïc? Phaàn luaän tröôùc laø nôi nöông töïa caên baûn cuûa phaàn luaän naøy, ñieàu gì phaàn luaän aáy chöa noùi thì nay caàn phaûi noùi ñeán, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Theá naøo laø Kieán thuoäc Hoïc? Ñaùp: Tueä thuoäc Hoïc, ñoù laø Nhaãn voâ laäu vaø taùm Trí veà Hoïc; töø Khoå phaùp trí nhaãn cho ñeán Ñònh Kim cang duï, caùc Tueä voâ laäu ñeàu goïi laø Kieán thuoäc Hoïc. Hoûi: Theá naøo laø Trí thuoäc Hoïc? Ñaùp: Taùm Trí veà Hoïc, ñoù laø boán Phaùp trí vaø boán Loaïi trí. Hoûi: Theá naøo laø Trí thuoäc Hoïc? Ñaùp: ñoù laø Kieán thuoäc Hoïc vaø trí thuoäc Hoïc goïi chung laø Tueä thuoäc Hoïc, bôûi vì Kieán-Trí cuøng coù töôùng cuûa Traïch phaùp. Ñaõ noùi veà töï taùnh cuûa Kieán-Trí-Tueä thuoäc Hoïc, töôùng xen taïp vaø khoâng xen taïp nay seõ noùi ñeán. Hoûi: Caùc Kieán thuoäc Hoïc laø Trí thuoäc Hoïc chaêng? Ñaùp: Caùc Trí thuoäc Hoïc cuõng laø Kieán thuoäc Hoïc, bôûi vì Trí thuoäc Hoïc chaéc chaén coù töôùng suy ñoaùn. Coù luùc Kieán thuoäc maø khoâng phaûi laø Trí thuoäc Hoïc, ñoù laø Nhaãn voâ laäu, bôûi vì Nhaãn naøy chöa coù töôùng xem xeùt quyeát ñònh. Hoûi: Caùc Kieán thuoäc Hoïc laø Tueä thuoäc Hoïc chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Hoûi: Gæa söû Tueä thuoäc Hoïc thì ñoù laø Kieán thuoäc Hoïc chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy, bôûi vì Kieán vaø Tueä ôû phaàn vò Hoïc coù khaép caùc taâm voâ laäu. Hoûi: Caùc Trí thuoäc Hoïc laø Tueä thuoäc Hoïc chaêng?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 98 846

Ñaùp: Caùc Trí thuoäc Hoïc cuõng laø Tueä thuoäc Hoïc. Coù luùc Tueä thuoäc Hoïc maø khoâng phaûi laø Trí thuoäc Hoïc, ñoù laø Nhaãn voâ laäu, nghóa noùi nhö

tröôùc. Nghóa thaâu nhieáp cuûa ba loaïi naøy döïa theo Ñònh neân bieát. Hoûi: Caùc Kieán thuoäc Hoïc thaønh töïu, ñoù laø trí thuoäc Hoïc chaêng? Ñaùp: Caùc Trí thuoäc Hoïc thaønh töïu cuõng laø Kieán thuoäc Hoïc, bôûi vì Trí töùc laø Kieán. Coù luùc Kieán thuoäc Hoïc thaønh töïu maø khoâng phaûi laø Trí thuoäc Hoïc, ñoù laø luùc Khoå phaùp trí nhaãn hieän roõ ôû tröôùc maét, bôûi vì luùc baáy giôø chöa coù Trí voâ laäu. Hoûi: Caùc Kieán thuoäc Hoïc thaønh töïu, ñoù laø Tueä thuoäc Hoïc chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Hoûi: Giaû söû Tueä thuoäc Hoïc thaønh töïu thì ñoù laø Kieán thuoäc Hoïc chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy, bôûi vì kieán-Tueä ôû phaàn vò Hoïc nhaát ñònh phaûi cuøng thaønh töïu. Hoûi: Caùc Trí thuoäc Hoïc thaønh töïu, ñoù laø Tueä thuoäc Hoïc chaêng? Ñaùp: Caùc trí thuoäc Hoïc thaønh töïu cuõng laø Tueä thuoäc Hoïc. Coù luùc Tueä thuoäc Hoïc thaønh töïu maø khoâng phaûi laø Trí thuoäc Hoïc, ñoù laø luùc Khoå phaùp trí nhaãn hieän roõ ôû tröôùc maét, bôûi vì Nhaãn coù töôùng cuûa Tueä chöù khoâng coù töôùng cuûa Trí. Theá naøo laø Kieán thuoäc Voâ hoïc? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: tröôùc ñaây tuy noùi toång quaùt veà ba loaïi laø Kieán-Trí-Tueä, maø chöa noùi rieâng bieät theá naøo laø Kieán thuoäc Voâ hoïc, theá naøo laø trí thuoäc Voâ hoïc, theá naøo laø Tueä thuoäc Voâ hoïc? Phaàn luaän tröôùc laø nôi nöông töïa caên baûn cuûa phaàn luaän naøy, ñieàu gì phaàn luaän aáy chöa noùi thì nay caàn phaûi noùi ñeán, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Theá naøo laø Kieán thuoäc Voâ hoïc? Ñaùp: Taän trí-Voâ sinh trí voán khoâng thaâu nhieáp Tueä thuoäc Voâ hoïc, ñoù laø Chaùnh kieán Voâ hoïc. Hoûi: Theá naøo laø Trí thuoäc Voâ hoïc? Ñaùp: Taùm Trí veà Voâ hoïc, ñoù laø boán Phaùp trí vaø boán Loaïi trí. Hoûi: Theá naøo laø Tueä thuoäc Voâ hoïc? Ñaùp: Kieán thuoäc Voâ hoïc-Trí thuoäc Voâ hoïc goïi chung laø Tueä thuoäc Voâ hoïc, bôûi vì Kieán, Trí nhaát ñònh coù töôùng cuûa Traïch phaùp. Ñaõ noùi veà töï taùnh cuûa ba loaïi naøy, töôùng xen taïp vaø khoâng xen taïp nay seõ noùi ñeán. Hoûi: Caùc Kieán thuoäc Voâ hoïc laø Trí thuoäc Voâ hoïc chaêng? Ñaùp: Caùc Kieán thuoäc Voâ hoïc cuõng laø Trí thuoäc Voâ hoïc, bôûi vì

trong phaàn vò Voâ hoïc coù naêng löïc suy ñoaùn thì chaéc chaén phaûi xem xeùt quyeát ñònh. Coù luùc Trí thuoäc Voâ hoïc maø khoâng phaûi laø Kieán thuoäc Voâ hoïc, ñoù laø Taän trí-Voâ sinh trí, bôûi vì hai Trí naøy ngöng tìm caàu, khoâng suy ñoaùn nöõa. Hoûi: Caùc Kieán thuoäcc Voâ hoïc laø Tueä thuoäc Voâ hoïc chaêng? Ñaùp: Caùc Kieán thuoäc Voâ hoïc cuõng laø Tueä thuoäc Voâ hoïc. Coù luùc Tueä thuoäc Voâ hoïc maø khoâng phaûi laø Kieán thuoäc Voâ hoïc, ñoù laø Taän trí - Voâ sinh trí, bôûi vì Trí naøy chæ coù hai loaïi töôùng laø Traïch phaùp vaø xem xeùt quyeát ñònh. Hoûi: Caùc Trí thuoäc Voâ hoïc laø Tueä thuoäc Voâ hoïc chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Hoûi: Giaû söû Tueä thuoäc Voâ hoïc thì ñoù laø Trí thuoäc Voâ hoïc chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy, bôûi vì Trí - Tueä thuoäc Voâ hoïc cuøng coù khaép caùc taâm voâ laäu cuûa Voâ hoïc. Nghóa thaâu nhieáp cuûa ba loaïi naøy döïa theo Ñònh neân bieát. Caùc A- la-haùn khoâng coù vò naøo khoâng thaønh töïu ba loaïi naøy, vì theá cho neân ba loaïi naøy laàn löôït chuyeån ñoåi veà nhau ñeàu traû lôøi laø ñuùng nhö vaäy. Ba loaïi thuoäc veà Hoïc, Voâ hoïc khoâng noùi ñeán Ñoaïn laø

bôûi vì ñeàu khoâng coù Ñoaïn. Theá naøo laø Kieán thuoäc Phi hoïc phi voâ hoïc? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Tröôùc ñaây tuy noùi toång quaùt veà ba loaïi laø Kieán-Trí-Tueä, maø chöa noùi rieâng bieät theá naøo laø Kieán thuoäc Phi hoïc phi voâ hoïc, theá naøo laø Trí thuoäc Phi hoïc phi voâ hoïc, theá naøo laø Tueä thuoäc Phi hoïc phi voâ hoïc. Phaàn luaän tröôùc laø nôi nöông töïa caên baûn cuûa phaàn luaän naøy, ñieàu gì phaàn luaän aáy chöa noùi thì nay caàn phaûi noùi ñeán, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Theá naøo laø Kieán thuoäc Phi hoïc phi voâ hoïc? Ñaùp: Nhaõn caên, naêm Kieán, Chaùnh kieán theá tuïc, töôùng cuûa ba Kieán naøy, noùi roäng ra nhö tröôùc, ñoù laø quan saùt nhìn nhaän... Hoûi: Theá naøo laø Tueä thuoäc Phi hoïc phi voâ hoïc? Ñaùp: Naêm thöùc töông öng vôùi Tueä, vaø yù thöùc töông öng vôùi Tueä höõu laäu cuøng goàm chung ba loaïi, ñoù laø thieän, nhieãm oâ, voâ phuù voâ kyù, roäng ra nhö tröôùc noùi. Hoûi: Theá naøo laø Tueä thuoäc Phi hoïc phi voâ hoïc? Ñaùp: Naêm thöùc töông öng vôùi Tueä, vaø yù thöùc töông öng vôùi Tueä huõu laäu. Trí tueä höõu laäu cuøng coù khaép taát caû caùc phaåm taâm höõu laäu, bôûi vì ñeàu coù töôùng cuûa Traïch phaùp vaø xem xeùt quyeát ñònh.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 98 848

Ñaõ noùi veà töï tanh cuûa ba loaïi naøy, töôùng xen taïp vaø khoâng xen taïp nay seõ noùi ñeán. Hoûi: Caùc Kieán thuoäc Phi hoïc phi voâ hoïc, laø Trí thuoäc Phi hoïc phi voâ hoïc chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät, bôûi vì Kieán vaø Trí naøy cuøng coù roäng, heïp. Trong naøy, caâu thöù nhaát nghóa laø nhaõn caên, bôûi vì chæ coù naêng löïc quaùn saùt nhìn nhaän chöù khoâng phaûi laø xem xeùt quyeát ñònh; caâu thöù hai nghóa laø naêm thöùc töông öùng vôùi Tueä..., bôûi vì coù töôùng xem xeùt quyeát ñònh chöù khoâng coù töôùng suy ñoaùn; caâu thöù ba nghóa laø naêm kieán - Chaùnh kieán theá tuïc, bôûi vì ñeàu coù töôùng suy ñoaùn vaø xem xeùt quyeát ñònh; caâu thöù tö nghóa laø töø ra nhöõng töôùng tröôùc. Töôùng laø thuoäc veà danh. Noùi roäng ra nhö tröôùc. Ñieàu naøy laïi laø theá naøo? Ñoù laø trong Saéc uaån töø ra nhaõn caên, coøn laïi caùc Saéc uaån; trong Haønh uaån töø ra Tueä höõu laäu, coøn laïi caùc Haønh uaån, vaø ba uaån toaøn phaàn, cuøng vôùi phaùp voâ vi laøm thaønh caâu thöù tö. Kieán Tueä thuoäc Phi hoïc phi voâ hoïc ñoái vôùi nhau laøm thaønh boán caâu phaân bieät cuõng nhö vaäy. Trí Tueä thuoäc Phi hoïc phi voâ hoïc ñoái vôùi nhau, bôûi vì töï taùnh nhö nhau cho neân ñeàu traû lôøi laø ñuùng nhö vaäy. Nghóa thaâu nhieáp cuûa ba loaïi naøy döïa theo Ñònh neân bieát. Thaønh töïu vaø Ñoaïn noùi roäng ra döïa theo phaàn thöù nhaát tröôùc ñaây noùi, neân bieát veà töôùng aáy. Neáu thaønh töïu moät loaïi thì nhaát ñònh coù hai loaïi coøn laïi; tuøy theo moät loaïi ñaõ ñoaïn ñaõ ñöôïc bieát khaép thì hai loaïi coøn laïi cuõng nhö vaäy, cho neân tieáp tuïc hoûi laãn nhau, ñeàu traû lôøi laø ñuùng nhö vaäy. Nhö Ñaïi Phaïm Thieân daáy leân noùi nhö vaäy: Ta laø Phaïm, laø Ñaïi Phaïm ñöôïc töï taïi. Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: caùc loaïi aùc kieán (kieán thuù) khieán cho caùc höõu tình ôû trong sinh töû khôûi leân nhieàu chaáp tröôùc daãn ñeán nhieàu ñieàu voâ nghóa, laøm nôi nöông töïa to lôùn cho sinh töû khoå ñau. Nghóa laø coù caùc loaïi aùc kieán naøy thì chaéc chaén

ñoái vôùi ba coõi, qua laïi xoay voøng nhaän chòu nhöõng noåi khoå ñau phieàn muoän, lieân tuïc höôùng vaøo thai meï toái taêm dô baãn, döøng laïi phía döôùi Sinh taïng, phía treân thuïc taïng, bò caùc thöù baát tònh luoân luoân laøm cho böùc baùch quaù söùc; luùc ra khoûi aâm moân (cöûa mình) cuûa meï thì nhaän chòu nhöõng noåi khoå aùc lieät, sinh ra naèm treân coû gioáng nhö dao saét caét da. Nhöõng noåi khoå nhö vaäy voâ soá keå khoâng sao noùi heát, ñeàu do khoâng bieát roõ loãi laàm tai hoïa cuûa kieán chaáp. Muoán laøm cho bieát roài maø chaùn ngaùn gheùt boû ñeå maø ñoaïn dieät, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Nhö Ñaïi Phaïm Thieân daáy leân noùi nhö vaäy: “Ta laø Phaïm, laø Ñaïi

Phaïm ñöôïc töï taïi, ta ñoái vôùi theá gian coù naêng löïc taïo taùc bieán hoïa, coù naêng löïc sinh ra, laø cha cuûa taát caû theá gian.” Ñieàu naøy ñoái vôùi naêm Kieán thì do Kieán naøo thaâu nhieáp, kieán Ñeá naøo maø ñoaïn boû ñöôïc Kieán naøy? Trong naøy, duøng hai söï suy xeùt tìm toøi veà caùc loaïi Kieán: 1. Duøng töï taùnh. 2. Duøng ñoái trò. Duøng töï taùnh, nghóa laø caùc loaïi Kieán naøy laáy gì laøm töï taùnh? Duøng ñoái trò, nghóa laø caùc loaïi Kieán naøy laáy gì ñeå ñoái trò? Trong chöông Taïp Uaån - chöông Kieán Uaån - luaän Sinh Trí, cuõng ñeàu duøng hai söï suy xeùt tìm toøi veà caùc loaïi Kieán, ñoù laø duøng töï taùnh vaø duøng ñoái trò. Nhö luaän Sinh Trí ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Sa moân Kieàu-Ñaùp- ma laø ngöôøi löøa doái laøm meâ hoaëc theá gian. Ñöùc Phaät nhôø vaøo ñaïo naøy ñaõ vöôït leân treân huyeàn aûo löøa doái. Ngöôøi kia baøi baùng ñaïo naøy laø kieán thaâu nhieáp, laø do kieán Ñaïo maø ñoaïn töï taùnh aáy, laø luùc Ñaïo trí phaùt sinh ñoái trò vôùi noù, coù naêng löïc ñoaïn tröø aùc kieán ñieân ñaûo phaân bieät khoâng thaät, suy xeùt tìm toøi khoâng thaät nhö vaäy, laøm cho vónh vieãn dieät maát.” Laïi trong luaän aáy noùi: “Ñöùc Theá Toân taïi sao keo kieät vôùi A-la- haùn? Ñöùc Phaät nhôø vaøo ñaïo naøy ñaõ vöôït leân treân keo kieät tieác nuoái, ngöôøi kia baøi baùng ñaïo naøy laø taø kieán thaâu nhieáp, laø do kieán Ñaïo maø ñoaïn töï taùnh aáy, laø luùc Ñaïo trí phaùt sinh ñoái trò vôùi noù, coù naêng löïc ñoaïn tröø suy xeùt tìm toøi khoâng thaät nhö vaäy…” Trong kinh Phaïm Voõng cuõng duøng hai söï suy xeùt tìm toøi veà caùc loaïi Kieán: 1. Duøng töï taùnh. 2. Duøng ñaúng khôûi. Trong kinh Phaïm Vaán chæ duøng moät söï suy xeùt tìm toøi veà caùc loaïi Kieán, ñoù laø duøng ñaúng khôûi. Nhö vaäy caùc nôi hôïp laïi duøng ba söï ñeå suy xeùt tìm toøi veà caùc loaïi Kieán: 1. Duøng töï taùnh. 2. Duøng ñaúng khôûi. 3. Duøng ñoái trò. Hieáp Toân giaû noùi: “Khoâng caàn phaûi suy xeùt tìm toøi veà caùc loaïi aùc Kieán. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì ngöôøi naøo coù trí maø nhoïc coâng vaát vaû truy hoûi ngöôøi khoâng saùng suoát, ngöôøi muø loøa toái taêm vì sao rôi xuoáng hoá?”

Lôøi bình: Neân duøng ba söï ñeå suy xeùt tìm toøi veà caùc loaïi Kieán. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì neáu duøng ba söï ñeå suy xeùt tìm toøi veà caùc loaïi Kieán, thì tuy laø dò sinh coù ñuû phieàn naõo raøng buoäc, maø caùc loaïi aùc kieán vónh vieãn khoâng hieän haønh gioáng nhö Thaùnh giaû. Trong naøy neân noùi ñeán nhaân

duyeân cuûa Phaùp söï Thaät, nhö trong chöông Taïp Uaån ñaõ noùi roäng veà söï vieäc aáy. Traû lôøi caâu hoûi tröôùc ñaây: “Ta laø Phaïm, laø Ñaïi Phaïm ñöôïc töï taïi”, laø choïn laáy phaùp thua keùm laøm phaùp hôn haún, do Kieán thuû thaâu nhieáp vaø do kieán Khoå maø ñoaïn. Trong naøy, Phaïm Vöông thaät söï khoâng phaûi laø Phaïm chaân thaät, khoâng phaûi laø Ñaïi Phaïm chaân thaät, khoâng phaûi laø ñoái vôùi taát caû ñeàu ñöôïc töï taïi, maø cho raèng chính mình thaät söï laø Phaïm chaân thaät, laø Ñaïi Phaïm chaân thaät, khaép nôi taát caû ñeàu ñöôïc töï taïi, vò aáy ñoái vôùi phaùp thaáp keùm maø chaáp laøm toát ñeïp nhaát, cho neân Kieán thuû thaâu nhieáp laø töï taùnh cuûa noù. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì thuø thaéng nhaát trong caùc phaùp thì chæ coù Nieát-baøn, thuø thaéng nhaát trong moïi höõu tình thì chæ coù Thaùnh giaû ôû quaû vò Phaät, taâm ñöôïc töï taïi maø ñoái vôùi phaùp cuõng ñöôïc töï taïi. Thanh vaên vaø Ñoäc giaùc tuy chöa ñöôïc töï taïi ñoái vôùi caùc phaùp, maø ñaõ ñöôïc töï taïi ñoái vôùi taâm. Phaïm Vöông ñoái vôùi hai loaïi töï taïi ñeàu chöa coù theå ñaït ñöôïc, maø vò aáy töï cho mình ñaõ ñöôïc töï taïi. Bôûi vì ñoái vôùi phaùp thaáp keùm maø chaáp laø hôn haún, cho neân do Kieán thuû thaâu nhieáp. Luùc Khoå trí phaùt sinh coù theå ñoaïn tröø aùc kieán ñieân ñaûo, phaân bieät khoâng thaät, suy xeùt tìm toøi khoâng thaät nhö vaäy, laøm cho vónh vieãn dieät maát, cho neân noùi do thaáy Khoå maø ñoaïn tröø laø do ñoái trò cuûa noù. Bôûi vì Kieán thuû naøy sinh ra töø nôi Khoå, cho neân luùc thaáy Khoå thì Kieán naøy vónh vieãn dieät maát; nhö maët trôøi vöøa môùi moïc thì söông moûng laäp töùc tan ñi, nhö haït söông ñoïng ñaàu ngoïn coû laøn gioù lay ñoäng lieàn rôøi maát. “Ta ñoái vôùi theá gian coù naêng löïc taïo taùc bieán hoùa, coù naêng löïc sinh ra, laø cha cuûa taát caû.” Khoâng phaûi laø nhaân maø chaáp laø nhaân, do Giôùi caám thuû thaâu nhieáp vaø do kieán Khoå maø ñoaïn. Trong naøy yù noùi: Caùc loaøi höõu tình töø trong thaân cho ñeán vaät beân ngoaøi, taát caû ñeàu caûm theo nghieäp cuûa mình, maø Phaïm Vöông kia noùi laø töï mình coù naêng löïc bieán hoùa sinh ra, laø cha cuûa taát caû. Khoâng phaûi laø nhaân maø chaáp laøm nhaân, Giôùi caám thuû thaâu nhieáp laø töï taùnh cuûa noù, do kieán Khoå maø ñoaïn laø phaùp ñoái trò cuûa noù, nhö tröôùc neân bieát. Nhö chö Thieân coõi Phaïm daáy leân noùi nhö vaäy: Vò naøy laø Phaïm, laø Ñaïi Phaïm ñöôïc töï taïi, vò naøy ñoái vôùi theá gian coù naêng löïc taïo taùc bieán hoùa, coù naêng löïc sinh ra, laø cha cuûa chuùng ta.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 98 851

Hoûi: Ñieàu naøy ñoái vôùi naêm Kieán thì Kieán naøo thaâu nhieáp, kieán Ñeá naøo maø ñoaïn boû ñöôïc kieán naøy? Ñaùp: “Vò naøy laø Phaïm, laø Ñaïi Phaïm ñöôïc töï taïi,” laø choïn laáy phaùp thua keùm laøm phaùp hôn haún, do Kieán thuû thaâu nhieáp vaø do kieán Khoå maø ñoaïn. Trong naøy, chö Thieân coõi Phaïm, chaáp Ñaïi Phaïm Vöông laø Phaïm, laø Ñaïi Phaïm ñöôïc töï taïi roäng khaép; ñoái vôùi phaùp thua keùm chaáp laøm phaùp hôn haún, do Kieán thuû thaâu nhieáp laø töï taùnh cuûa noù, do kieán Khoå maø ñoaïn laø phaùp ñoái trò cuûa noù, noùi roäng ra nhö tröôùc. “Vò naøy ñoái vôùi theá gian coù naêng löïc taïo taùc bieán hoùa, coù naêng löïc sinh ra, laø cha cuûa chuùng ta.” Khoâng phaûi laø nhaân maø chaáp laøm nhaân, Giôùi caám thuû thaâu nhieáp vaø do kieán Khoå maø ñoaïn. Trong naøy, chö Thieân

coõi Phaïm, chaáp Ñaïi Phaïm Vöông laø ngöôøi taïo taùc bieán hoùa khaép nôi theá gian, laø ngöôøi sinh ra laøm cha cho hoï; khoâng phaûi laø nhaân maø chaáp laøm nhaân, Giôùi caám thuû thaâu nhieáp laø töï taùnh cuûa noù, do kieán Khoå maø ñoaïn laø phaùp ñoái trò cuûa noù, noùi roäng ra nhö tröôùc. Hoûi: Trong naøy laø Phaïm, laø Ñaïi Phaïm ñöôïc töï taïi, coù gì sai bieät? Ñaùp: Laø Phaïm, ñoù laø chaáp vaøo quaû thuoäc naêm Thuû uaån cuûa Phaïm Vöông, laø thanh tònh, tòch tónh, an laïc chaân thaät; laø Ñaïi Phaïm, ñoù laø chaáp vaøo quaû thuoäc naêm Thuû uaån cuûa Phaïm Vöông, toân quyù nhaát ôû trong caùc söï thanh tònh, tòch tónh, an laïc chaân thaät; ñöôïc töï taïi, ñoù laø chaáp vaøo quaû thuoäc naêm Thuû uaån cuûa Phaïm Vöông, coù taùc duïng thuø thaéng nhaát, thoáng laõnh thaâu nhieáp taát caû ñeàu ñöôïc töï taïi. Nhö vaäy ñeàu goïi laø choïn laáy phaàn thua keùm laøm phaùp hôn haún, nghóa laø chaáp khoå ñau ueá taïp laøm thanh tònh an laïc chaân thaät, vaø coù taùc duïng thuø thaéng nhaát cuûa thanh tònh an laïc. Thanh tònh an laïc chaân thaät, ñoù laø Dieät ñeá vaø Ñaïo ñeá. Dieät ñeá vaø Ñaïo ñeá ñeàu laø thuø thaéng chaân thaät, bôûi vì trong taát caû caùc phaùp thì Nieát-baøn thuø thaéng nhaát, laø Thieän, laø Thöôøng vöôït leân treân phaùp khaùc; trong phaùp höõu vi thì Thaùnh ñaïo laø thuø thaéng nhaát, bôûi vì coù naêng löïc vónh vieãn vöôït leân treân phaùp sinh töû, bôûi vì taát caû tuøy mieân khoâng tuøy taêng. Nhö coù tuïng noùi: “Dieät thuø thaéng ñoái vôùi caùc phaùp, Ñaïo thuø thaéng ñoái vôùi höõu vi, ÔÛ trong taát caû caùc höõu tình, Nhö Lai laø baäc thuø thaéng nhaát.” Hoûi: ÔÛ trong coõi Phaïm Theá thì Phaïm Vöông laø thuø thaéng nhaát, quaùn saùt vò aáy laø thuø thaéng thì ñuùng laø Chaùnh kieán, taïi sao noùi ñoù laø aùc kieán? Ñaùp: Neáu noùi laø chæ thuø thaéng ôû trong coõi Phaïm Theá thì coù leõ khoâng phaûi laø aùc kieán, nhöng maø vò aáy noùi raèng thuø thaéng nhaát ñoái vôùi taát caû, cho neân thuoäc veà aùc kieán, bôûi vì vò aáy so vôùi chö Phaät, Ñoäc giaùc,

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 98 852

Thanh vaên chö Thieân coõi treân ñeàu laø thua keùm. Vaû laïi, vò aáy chaáp xaèng baäy vaøo quaû thuoäc naêm Thuû uaån gioáng nhö Dieät-Ñaïo chaân thaät, cho neân thuoäc veà aùc kieán. Hoûi: Trong naøy “Ñoái vôùi theá gian coù naêng löïc taïo taùc bieán hoùa, coù naêng löïc sinh ra, laø cha cuûa taát caû…” coù gì sai bieät? Ñaùp: Ñoái vôùi theá gian, ñoù laø ñoái vôùi höõu tình theá gian vaø khí theá gian; coù naêng löïc taïo taùc bieán hoùa, ñoù laø coù naêng löïc taïo taùc khí theá gian, vaø coù naêng löïc bieán hoùa laøm höõu tình theá gian; coù naêng löïc sinh ra, ñoù laø coù naêng löïc sinh ra moïi vaät thuoäc trí voâ tình, hieån baøy laïi nghóa taïo taùc; laø cha cuûa taát caû…, ñoù laø cha cuûa taát caû höõu tình, hieån baøy laïi nghóa bieán hoùa. Caùi chaáp naøy ñeàu laø khoâng phaûi nhaân maø chaáp laøm nhaân, ñoù laø chaáp vaøo quaû thuoäc naêm Thuû uaån cuûa Phaïm Vöông, coù naêng löïc taïo taùc bieán hoùa laøm ra taát caû theá gian. Nhöng caùc theá gian thuoäc trí höõu tình, ñeàu töø phieàn naõo, nghieäp cuûa mình maø sinh ra; thuoäc trí voâ tình, laø do söùc maïnh taêng thöôïng thuoäc nghieäp cuûa taát caû höõu tình cuøng daãn daét phaùt khôûi. Ñoù laø ñoái vôùi quaû thua keùm chaáp laøm nhaân hôn haún, ñaõ khoâng phaûi laø nhaân maø chaáp laøm nhaân, cho neân thuoäc veà Giôùi caám thuû. Loaïi naøy vaø Kieán

thuû tröôùc ñaây cuøng meâ laïc ñoái vôùi quaû, Khoå ñeå sinh ra cho neân ñeàu do kieán Khoå maø ñoaïn. Vaû laïi, do söùc maïnh cuûa Ngaõ thöôøng chaáp ñaõ daãn daét, cho neân nhö loaïi kia ñeàu thaønh töïu, do kieán Khoå maø ñoaïn. Ñaõ noùi veà töï taùnh cuûa aùc kieán vaø ñoái trò, ñaúng khôûi cuûa noù nhö vaäy, vì sao trong kinh Phaïm Voõng noùi ñeán ñaúng khôûi aáy? Nhö kinh aáy noùi: "Tröôùc luùc kieáp hoaïi, caùc loaøi höõu tình phaàn nhieàu töø nôi naøy cheát ñi sinh vaøo trong Chuùng ñoàng phaàn cuûa coõi Cöïc Quang Tònh. Luùc kieáp naøy thaønh, ôû giöõa hö khoâng tröôùc ñoù coù cung trôøi coõi Phaïm khôûi leân, luùc aáy coõi Cöïc Quang Tònh coù moät höõu tình, phöôùc nghieäp vaø thoï maïng ñaõ heát, töø coõi trôøi aáy cheát roài sinh ñeán trong cung trôøi coõi Phaïm, töï nhieân cö truù moät mình traûi qua thôøi gian daøi, sau ñoù lieàn khôûi leân nieäm aùi nghó ñeán baïn beø, laøm theá naøo ñeå cho caùc höõu tình khaùc sinh ñoàng phaàn nhö mình laøm baïn beø vôùi mình?" Hoûi: Vò aáy vì duyeân gì maø khôûi leân nieäm aùi naøy? Ñaùp: Hieáp Toân giaû noùi: "Khoâng caàn phaûi truy hoûi taïi sao ngöôøi khoâng saùng suoát-ngöôøi ngu si muø loøa ngaõ nhaøo treân ñöôøng ñi." Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Ngöôøi höôùng veà nôi aáy, luùc baáy giôø phaùp voán nhö vaäy maø khôûi leân nieäm aùi naøy, nghóa laø löïc cuûa phaùp voán nhö vaäy thì sinh ra duyeân aáy. Laïi coù ngöôøi noùi: Töø voâ thæ ñeán nay, caùc loaøi höõu tình thích gaàn

guõi hoïc taäp vôùi nhau, do löïc cuûa thoùi quen xuyeân suoát laøm cho sinh ra nieäm aùi aáy, cho neân nieäm aùi aáy nhôø vaøo löïc cuûa nhaân maø khôûi leân. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Bôûi vì ngöôøi aáy chöa tröø dieät nieäm aùi thaâu nhieáp chuùng, ñoù laø tröôùc kia ôû nôi naøy laøm vò thaày höôùng daãn cho ñoà chuùng, sau ñoù sinh ñeán coõi trôøi aáy haõy coøn coù taäp khí soùt laïi, do theá löïc naøy laøm cho khôûi leân nieäm aùi kia. Coù sö khaùc noùi: Trôøi coõi Cöïc Quang Tònh ñi ñeán coõi Phaïm Theá, khôûi leân Tónh löï thöù nhaát hoùa laøm caùc loaïi thaân, cuøng vôùi Ñaïi Phaïm Vöông chôi ñuøa vui veû, sau ñoù ngöng bieán hoùa trôû veà cung trôøi cuûa mình, theá laø Phaïm Vöông truy tìm ñoàng baïn öa thích, khôûi leân nieäm aùi naøy. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Phaïm Vöông töï mình khôûi leân Tónh löï thöù nhaát hoùa laøm thaân chö Thieân coõi Phaïm maø töï ñuøa vui moät mình, sau khi ñaõ meät moõi thì döøng laïi thaàn thoâng, chö Thieân bieán hoùa aån heát roài, daáy leân yù nghó nhö vaäy: Ai coù naêng löïc thöôøng xuyeân khôûi leân caùc thaân chö Thieân bieán hoùa, laøm theá naøo ñeå cho caùc loaøi höõu tình khaùc sinh ñoàng phaàn nhö mình laøm baïn beø vôùi mình? Coù ngöôøi khaùc laïi noùi: Phaïm Vöông tröôùc ñoù khôûi leân Thieân nhaõn ôû nôi cuûa mình troâng thaáy coõi khaùc beân caïnh mình, Phaïm phuï-Phaïm chuùng cung kính vaây quanh Ñaïi Phaïm Thieân Vöông. Troâng thaáy roài nghó raèng: Hình saéc dung maïo vaø uy quang cuûa vò kia khoâng phaûi laø hôn haún so vôùi mình, vò aáy coù ñoà chuùng maø mình ñôn ñoäc khoâng coù ai, laøm theá naøo ñeå khieán caùc loaøi höõu tình khaùc sinh ñeán choã cuûa mình laøm ñoà chuùng cuûa mình? Kinh aáy laïi noùi: "Luùc Phaïm Vöông ñang khôûi leân suy nghó nhö vaäy, thì caùc loaøi höõu tình khaùc ôû coõi trôøi Cöïc Quang Tònh, caùc höõu tình heát tuoåi thoï-heát nghieäp-heát phöôùc, ñeàu töø coõi

aáy cheát ñi sinh ñeán coõi Phaïm Theá. Phaïm Vöông troâng thaáy roài daáy leân yù nghó nhö vaäy: Caùc höõu tình naøy laø do mình bieán hoùa ra.” Hoûi: Vì sao Phaïm vöông khôûi leân yù nghó naøy? Ñaùp: Bôûi vì Phaïm Vöông kia tröôùc ñoù khôûi leân suy nghó mong caàu (Tö nguyeän), caùc loaøi höõu tình aáy thuaän theo yù nieäm maø sinh ñeán, cho neân Phaïm Vöông kia khôûi leân yù nghó nhö vaäy. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Phaïm Vöông bieán hoùa laøm ra caùc Phaïm chuùng roài, tieán vaøo Ñònh trung gian, ñaõ tieán vaøo Ñònh roài, luùc Phaïm chuùng hoùa ra aån ñi thì caùc höõu tình ôû coõi Cöïc Quang Tònh maïng chung sinh ñeán coõi Phaïm Theá. Sau ñoù Ñaïi Phaïm Vöông töø trong Ñònh ñöùng daäy roài, ñaõ troâng thaáy Phaïm chuùng lieàn daáy leân nghó nhö vaäy:

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 98 854

Phaïm chuùng ñaõ bieán hoùa tröôùc ñaây leõ ra ñaõ aån heát roài, nay caùc höõu tình hieän roõ ôû tröôùc maét, hoaëc ñuùng laø löïc bieán hoùa cuûa mình laøm cho sinh ra, hoaëc coù theå laø do suy nghó mong caàu tröôùc ñaây maø sinh ra? Vì vaäy Ñaïi Phaïm daáy leân yù nghó nhö vaäy: Caùc höõu tình naøy laø do mình bieán hoùa ra. Kinh aáy laïi noùi: “Phaïm chuùng ñaõ sinh ra daáy leân yù nghó naøy: Chuùng ta ñaõ töøng thaáy höõu tình coù tuoåi thoï laâu daøi nhö vaäy.” Hoûi: Hoï ôû nôi naøo ñaõ töøng thaáy Phaïm Vöông? Ñaùp: Ngay luùc ôû coõi Phaïm Theá ñaõ töøng troâng thaáy Phaïm Vöông, nhöng maø khoâng nhôù roõ ñaõ töøng thaáy nôi naøo; nhö ñaõ töøng thaáy moät ngöôøi ôû nôi tuï taäp ñoâng ñuùc, sau ñoù traûi qua thôøi gian daøi laïi coù dòp troâng thaáy nhau, tuy ñaõ roõ raøng ñaõ töøng gaëp nhau maø khoâng nhôù nôi choán. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Hoï truù trong phaàn vò Trung Höõu ñaõ töøng thaáy Phaïm Vöông. Neáu nhö vaäy thì taïi sao ñaõ töøng thaáy Ñaïi Phaïm soáng laâu? Bôûi vì thaân Trung Höõu caàu mong nhanh choùng ñeán nôi sinh ra chöù khoâng toàn taïi laâu daøi. Laïi coù ngöôøi noùi: Hoï töø coõi trôøi Cöïc Quang Tònh ñi ñeán cung trôøi coõi Phaïm ñeå chôi ñuøa vui veû, luùc baáy giôø ñaõ töøng thaáy Phaïm Vöông. Hoûi: Hoï ñaõ maát ñi ôû Tónh löï thöù hai, laøm sao coù theå nhôù laïi söï vieäc cuûa ñôøi tröôùc ôû coõi treân? Ñaùp: Caùc Phaïm chuùng aáy laøi nhieãm cuûa ñòa mình, laïi döïa vaøo Tónh löï thöù hai khôûi leân thaàn thoâng cuûa trí Tuùc truù tuøy nieäm, coù naêng löïc nhôù laïi söï vieäc ñaõ töøng thaáy cuûa ñòa treân. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao Ñaïi Phaïm Vöông khôûi leân aùc kieán naøy? Ñaùp: Töø phaàn vò lìa nhieãm maø lui suït cho neân Phaïm Vöông laïi khôûi leân aùc kieán. Hoûi: Leõ naøo khoâng phaûi coõi saéc khoâng coù nghóa lui suït hay sao? Ñaùp: Luùc baét ñaàu thaønh laäp thì ôû ñoù cuõng coù lui suït. Coù sö khaùc noùi: Hoï duøng trí thuoäc Boån taùnh nieäm sinh nhôù laïi söï vieäc ñaõ töøng thaáy ôû ñòa treân. Hoûi: Leõ naøo khoâng phaûi coõi Saéc khoâng coù trí thuoäc Boån taùnh nieäm sinh hay sao? Ñaùp: Luùc kieáp baét ñaàu thaønh laäp thì coõi Saéc cuõng coù theå coù trí thuoäc Boån taùnh nieäm sinh. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Phaïm Vöông tröôùc ñoù tieán vaøo Tónh löï trung gian truù trong thôøi gian daøi, caùc Phaïm chuùng kia töø ñòa treân maát ñi, sinh vaøo trong coõi Phaïm Theá troâng thaáy Ñaïi Phaïm Vöông soáng laâu, uy quang

roäng lôùn voâ cuøng, khoâng daùm gaàn guõi. Sau khi ra khoûi Ñònh roài, baûo caùc Phaïm chuùng cuøng thaêm hoûi laãn nhau, luùc aáy caùc Phaïm chuùng cuøng noùi vôùi nhau raèng: Chuùng ta ñaõ töøng thaáy höõu tình coù tuoåi thoï laâu daøi nhö vaäy. Kinh aáy laïi noùi: "Luùc aáy caùc Phaïm chuùng daáy leân yù nghó naøy: Chuùng ta ñeàu laø do Phaïm Vöông hoùa ra, töø ñoù maø sinh ra, vò aáy laø cha cuûa chuùng ta." Hoûi: Vì sao hoï khôûi leân yù nghó nhö vaäy? Ñaùp: Hoï nghe Phaïm Vöông nhieàu laàn noùi ra ñieàu naøy: ta coù naêng löïc taïo taùc bieán hoùa, Ta coù naêng löïc sinh ra, laø cha cuûa caùc ngöôøi. Nghe roài heát söùc tin töôûng, laïi ñaõ töøng thaáy Phaïm Vöông coù tuoåi thoï laâu daøi, ñaõ heát söùc sinh ra nieàm tin saâu naëng, cho neân khôûi leân yù nghó nhö vaäy. nhö coù vò Quoác vöông thaät söï khoâng coù taùc duïng kyõ naêng gì, nhöng ñoái vôùi caùc quan thì söï kieâu ngaïo khoa tröông: Ta ôû thôøi gian xöa kia coù uy löïc duõng maõnh voâ cuøng, töï mình daãn ñaàu quaân lính phaù tan keû ñòch huøng maïnh. Ñaïi Vöông, baïn beø thaân thích vaø ngöôøi trong nöôùc ñeàu ñöôïc yeân vui. Laïi coù ngöôøi noùi: Phaïm chuùng kia nghe Phaïm Vöông nhieàu laàn noùi nhö tröôùc, vì xem xeùt quyeát ñònh cho neân lieàn khôûi leân thaàn thoâng cuûa trí Tuùc truù tuøy nieäm, quaùn saùt veà Uaån noái tieáp nhau tröôùc ñaây cuûa mình vaø ngöôøi, daàn daàn cho ñeán baét ñaàu Kieát sinh taâm (taâm ôû phaàn vò Trung höõu tieán vaøo thai meï), maø khoâng theå naøo nhìn thaáy phaàn vò maïng chung tröôùc ñoù, bôûi vì thaàn thoâng cuûa coõi döôùi khoâng coù naêng löïc nhìn thaáy caûnh cuûa coõi treân. Hoï döïa vaøo löïc thaàn thoâng bieát laø Ñaïi Phaïm Vöông toàn taïi laâu daøi töø ñôøi tröôùc, sau ñoù khôûi leân suy nghó veà chuùng ta, chuùng ta lieàn sinh ra. Vì vaäy bieát chaéc chaén chuùng ta ñeàu laø do Phaïm Vöông hoùa ra, töø vò aáy maø sinh ra, vò aáy laø cha cuûa chuùng ta. Bôûi vì döïa vaøo löïc thaàn thoâng maø Phaïm chuùng kia khôûi leân yù nghó nhö vaäy. Hoûi: Luùc kieáp baét ñaàu thaønh laäp coù maáy loaïi höõu tình cuøng luùc phaùt khôûi caùch nhìn vaø yù töôûng ñieân ñaûo ñaõ noùi nhö tröôùc? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Trong Tieåu Thieân theá giôùi coù moät Ñaïi Phaïm-möôøi Ñoäc Phaïm-ngaøn Phaïm chuùng; trong Trung Thieân theá giôùi coù ngaøn Ñaïi Phaïm-möôøi ngaøn Ñoäc Phaïm-ngaøn ngaøn Phaïm chuùng; trong Ñaïi Thieân theá giôùi coù ngaøn ngaøn Ñaïi Phaïm, Caâu-chi Ñoäc Phaïm, traêm Caâu-chi Phaïm chuùng. Laïi coù ngöôøi noùi: Trong Tieåu thieân theá giôùi coù moät Ñaïi Phaïm- ngaøn Ñoäc Phaïm-möôøi ngaøn Phaïm hcuùng; trong Trung thieân theá giôùi coù ngaøn Ñaïi Phaïm-möôøi ngaøn Ñoäc Phaïm, Caâu-chi Phaïm chuùng; trong Ñaïi

thieân theá giôùi coù möôøi ngaøn Ñaïi Phaïm, Caâu-chi Ñoäc Phaïm, traêm Caâu- chi Phaïm chuùng. Coù ngöôøi döïa vaøo ñuû caùch noùi: Trong Ñaïi thieân theá giôùi coù Caâu-chi Ñaïi Phaïm, traêm Caâu-chi Ñoäc Phaïm, traêm ngaøn Caâu-chi Phaïm hcuùng. Lôøi bình noùi: Neân noùi nhö vaäy: Trong Ñaïi Thieân theá giôùi coù Caâu-chi Ñaïi Phaïm, traêm Caâu-chi Ñoäc Phaïm, möôøi Caâu-chi-na-döõu-ña Phaïm

chuùng. Luùc kieáp baét ñaàu thaønh laäp cuøng luùc phaùt khôûi caùch nhìn vaø yù töôûng ñieân ñaûo ñaõ noùi nhö tröôùc. Hoûi: Ñaïi Phaïm Thieân Vöông truù ôû nôi naøo, Phaïm phuï-Phaïm chuùng truù ôû nôi naøo? Ñaùp: Caùc Sö phöông Taây ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Ñaïi Tónh löï thöù nhaát coù ba nôi rieâng bieät: 1. Nôi cuûa Phaïm chuùng thieân. 2. Nôi cuûa Phaïm phuï thieân. 3. Nôi cuûa Ñaïi Phaïm thieân. Nôi naøy töùc laø Tónh löï trung gian.” Caùc luaän sö nöôùc Ca-thaáp-di-la noùi: “Ñòa Tónh löï thöù nhaát chæ coù hai nôi, töùc laø trong Phaïm phuï Thieân coù nôi tòch tónh thuø thaéng cao nhaát, nhö gaàn caïnh thoân xoùm coù vöôøn röøng toát ñeïp, laø nôi thöôøng cö truù cuûa Ñaïi Phaïm Vöông. Nôi naøy chính laø Tónh löï trung gian.” Hoûi: Thaân löôïng cuûa Ñaïi Phaïm Thieân … nhö theá naøo? Ñaùp: Thaân löôïng cuûa Ñaïi Phaïm Vöông laø moät Du-thieän-na röôõi, thaân löôïng cuûa Phaïm Phuï thieân laø moät Du-thieân-na, thaân löôïng cuûa Phaïm Phuï chuùng thieân laø nöûa Du-thieän-na. Hoûi: Thoï löôïng cuûa Ñaïi Phaïm Thieân… nhö theá naøo? Ñaùp: Thoï löôïng cuûa Ñaïi Phaïm Vöông laø moät kieáp röôõi; thoï löôïng cuûa Phaïm phuï thieân laø moät kieáp, thoï löôïng cuûa Phaïm chuùng thieân laø nöûa kieáp. Neân bieát nôi naøy boán möôi Trung kieáp hôïp laïi laøm moät kieáp. Hoûi: Ñaïi Phaïm Thieân Vöông chæ cö truù moät mình traûi qua thôøi löôïng bao nhieâu, cuøng cö truù vôùi Thieân chuùng traûi qua thôøi löôïng bao nhieâu, trôû laïi taùch rôøi vôùi Thieân chuùng traûi qua thôøi löôïng bao nhieâu? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy? Traûi qua naêm Trung kieáp chæ cö truù moät mình, traûi qua naêm Trung kieáp cuøng cö truù vôùi Thieân chuùng, traûi qua naêm Trung kieáp trôû laïi taùch rôøi vôùi Thieân chuùng. Laïi coù ngöôøi noùi: Traûi qua Trung kieáp chæ cö truù moät mình, traûi qua möôøi Trung kieáp cuøng cö truù vôùi Thieân chuùng, traûi qua möôøi Trung kieáp trôû laïi taùch rôøi vôùi Thieân chuùng. Lôøi bình: Neân noùi nhö vaäy: Traûi qua nöõa kieáp chæ cö truù moät mình,

traûi qua nöõa kieáp cuøng cö truù vôùi Thieân chuùng, traûi qua nöõa kieáp trôû laïi taùch rôøi vôùi Thieân chuùng. Hai möôi Trung kieáp laø soá löôïng cuûa nöõa kieáp. Phaïm phuï-Phaïm chuùng döïa vaøo taâm cuûa ñòa Vò chí maïng chung roài ñaàu thai, Ñaïi Phaïm döïa vaøo taâm cuûa Tónh löï trung gian maïng chung roài ñaàu thai. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì maïng chung roài ñaàu thai thì taâm chæ töông öng vôøi xaû thoï, maø xaû thoï chæ coù ôû ñòa Caän phaàn Tónh löï thöù nhaát, chöù khoâng phaûi laø ñòa caên baûn. Daáy khôûi caùc kieán naøy, mình chaáp nhaän taát caû. Loaïi naøy ñoái vôùi naêm kieán thì do kieán naøo thaâu nhieáp? Cho neân noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì muoán phaân bieät veà nghóa trong kinh. Nghóa laø trong kinh noùi: “Phaïm chí Tröôøng Traûo ñi ñeán truù xöù cuûa Ñöùc Phaät maø thöa vôùi Ñöùc Phaät raèng: Thöa Kieàu-Ñaùp-ma! Neân bieát laø toâi khoâng chaáp nhaän taát caû…” Tuy trong kinh noùi ra ñieàu naøy maø khoâng noùi ñeán loaïi naøy ñoái vôùi naêm Kieán thì do kieán naøo thaâu nhieáp, thaáy roõ ñeá naøo maø ñoaïn boû ñöôïc Kieán naøy? Kinh laø nôi nöông töïa caên baûn cuûa luaän naøy, ñieàu gì kinh chöa noùi thì nay caàn phaûi noùi ñeán, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Vì sao goïi laø Phaïm chí Tröôøng Traûo? Ñaùp: Bôûi

vì thaân vaø moùng tay-chaân cuûa Phaïm chí aáy ñeàu daøi, maø taïm thôøi noùi laø Phaïm chí Tröôøng Traûo. Hoûi: Vò aáy laïi vìu sao giöõ moùng tay-chaân daøi nhö vaäy? Ñaùp: Bôûi vì vò aáy tham lam luyeän taäp theo ñuoåi söï nghieäp, khoâng coù thôøi gian ñeå caét boû. Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Vò aáy luoân luoân ôû trong nuùi, moùng tay-chaân vaø raâu toùc tuy daøi maø khoâng coù ngöôøi ñeå caét boû. Laïi coù ngöôøi noùi: Luùc vò aáy ôû nhaø vui thích luyeän taäp ñaøn-saùo, veà sau tuy xuaát gia maø haõy coøn yeâu thích moùng tay daøi, cho neân khoâng caét boû, Coù sö khaùc noùi: Vò aáy xuaát gia ôû trong phaùp cuûa ngoaïi ñaïo, trong phaùp cuûa ngoaïi ñaïo coù ngöôøi giöõ laïi moùng tay, cho neân noùi vò aáy laø Phaïm chí Tröôøng Traûo. Trong naøy, duøng hai söï ñeå suy xeùt tìm toøi veà caùc loaïi Kieán: 1. Duøng töï taùnh. 2. Duøng ñoái trò. Nhö vaên neân bieát. Hoûi: AÙc kieán naøy ñaúng khôûi nhö theá naøo? Ñaùp: Toân giaû Xaù-lôïi-töû vaø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân, tìm ñeán Ñöùc Phaät xin xuaát gia, laø ñaúng khôûi noùi ôû ñaây. Nghóa laø Phaïm chí Tröôøng Traûo, laø caäu cuûa Xaù-lôïi-töû, ñaõ töøng daïy cho Toân giaû veà saùch luaän cuûa ngoaïi ñaïo, nghe Xaù-lôïi-töû vaø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân xuaát gia theo Phaät, trong loøng raát

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 98 858

buoàn phieàn hoái haän daáy leân suy nghó nhö vaäy; Caûnh cuûa trí voâ cuøng voâ taän, giaû söû hieåu saâu xa thì cuoái cuøng coù nghóa quay trôû laïi, Kieàu-Ñaùp- ma kia ña vaên trí tueä chaéc chaén phaûi hôn haún Xaù-lôïi-töû..., maø nhaát ñònh phaûi coù ngöôøi hôn ñöôïc, Kieàu-Ñaùp-ma nhaát ñònh coøn coù ngöôøi khaùc coù theå hôn haún oâng ta, nhö vaäy laàn löôït chuyeån ñoåi thì caûnh cuûa trí voâ cuøng voâ taän, vì vaäy mình khoâng neân khoâng tìm ra moïi caùch! Daáy leân yù nieäm naøy roài ñi ñeán truù xöù cuûa Ñöùc Phaät maø thöa vôùi Ñöùc Phaät raèng: Thöa Kieàu-Ñaùp-ma! Neân bieát laø toâi khoâng chaáp nhaän taát caû. Ñöùc Theá Toân baûo raèng: OÂng coù chaáp nhaän caùch nhìn ñaõ daáy khôûi naøy hay khoâng? Luùc aáy Phaïm chí kia daáy leân tö duy naøy: Neáu traû lôøi raèng chaáp nhaän thì traùi vôùi caùch maø mình ñaõ laäp, neáu noùi khoâng chaáp nhaän thì khoâng heà coù toâng chæ gì caû, neáu khoâng heà coù toâng chæ thì khoâng phaûi laø baøn luaän veà ñaïo! Tö duy roài xaáu hoå maø ñöùng im laëng khoâng noùi gì. Laïi nöõa, Phaïm chí Tröôøng Traûo laø ngöôøi Ñoaïn kieán, vò aáy quaùn xeùt taát caû veà sau seõ chaéc chaén ñoaïn döùt, cho neân Ñöùc Phaät baûo raèng: Caùch nhìn do oâng ñaõ daáy khôûi cuõng seõ ñoaïn döùt phaûi khoâng? Laïi nöõa, Phaïm chí Tröôøng Traûo laø ngöôøi do döï, vò aáy quaùn xeùt taát caû ñeàu coù theå do döï, cho neân Ñöùc Phaät baûo raèng: OÂng ñoái vôùi caùch nhìn cuûa mình cuõng do döï phaûi khoâng? Nhöng maø Phaïm chí aáy coù trí xem xeùt veà töôùng, töï bieát caùch maø mình ñaõ laäp chaéc chaén seõ rôi vaøo theá thua cuoäc, cho neân Phaïm chí aáy ñöùng im laëng khoâng noùi gì. Ñöùc Theá Toân baûo raèng: Voâ löôïng höõu tình cuøng chung caùch nhìn vôùi oâng, oâng cuõng gioáng nhö hoï. Nghóa laø caùc theå gian döïa vaøo ba loaïi nhìn nhaän (kieán): 1. Coù moät loaïi ngöôøi, khôûi leân nhìn nhaän nhö vaäy, thieát laäp caùch noùi nhö vaäy, mình chaáp nhaän taát caû. 2. Coù moät loaïi ngöôøi, khôûi leân nhìn nhaän nhö vaäy, thieát laäp caùch noùi nhö vaäy, mình khoâng chaáp

nhaän taát caû. 3. Coù moät loaïi ngöôøi, khôûi leân nhìn nhaän nhö vaäy, thieát laäp caùch noùi nhö vaäy, mình chaáp nhaän moät phaàn-khoâng chaáp nhaän moät phaàn. Trong naøy, neáu noùi taát caû mình ñeàu chaáp nhaän, thì ñoù laø döïa vaøo caùch nhìn naøy maø sinh ra aùi-tham tröôùc; neáu noùi taát caû mình ñeàu khoâng chaáp nhaän, thì ñoù laø döïa vaøo caùch nhìn naøy maø khoâng sinh ra aùi-tham tröôùc; neáu noùi mình chaáp nhaän moät phaàn-khoâng chaáp nhaän moät phaàn, thì ñoù laø döïa vaøo caùch nhìn naøy maø moät phaàn sinh ra aùi-tham tröôùc, moät phaàn khoâng sinh ra aùi-tham tröôùc. Hoûi: Taát caû caùc loaïi kieán thì khoâng coù loaïi naøo khoâng coù theå sinh ra aùi maø tham ñaém, taïi sao Ñöùc Theá Toân noùi döïa vaøo caùch nhìn kia coù

ngöôøi khoâng sinh ra aùi maø tham ñaém? Ñaùp: Neân bieát raèng kinh aáy coù yù nghóa rieâng, ñoù laø ngöôøi Thöôøng kieán, chaáp coù ñôøi sau thì ñoái vôùi nghieäp coù naêng löïc daãn daét phaùt khôûi quaû baùo cuûa ñôøi sau, suy nghó maø sinh ra aùi-tham ñaém; neáu laø ngöôøi ñoaïn kieán, chaáp khoâng coù ñôøi sau thì ñoái vôùi nghieäp coù Nhö-lai daãn daét phaùt khôûi quaû baùo cuûa ñôøi sau, suy nghó khoâng sinh ra aùi-tham tröôùc, ñoù laø yù nghó maø kinh aáy ñaõ noùi. Nhöng maø caùc loaïi kieán thì khoâng coù loaïi naøo khoâng coù theå sinh ra aùi-tham tröôùc, ñoù laø ngöôøi ñoaïn kieán tin raèng coù hieän taïi tieán vaøo thai laøm ban ñaàu-luùc maïng chung laøm sau cuoái, baùc bnoû khoâng coù ñôøi khaùc. ÔÛ trong caùch nhìn naøy sinh ra aùi-tham tröôùc, baûo veä caùi chaáp khoâng khaùc gì so vôùi ngöôøi Thöôøng kieán.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.